

Czíslo 2.
14. januara.

Bonhaj Bóh!

Létnik 16.
1906.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje dželaš
Wśdne dny;
Dzén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pôda,
Wokrew će!

F.

Serbiske njedželske lođjena.

Wudawa šo kóždu žobotu w Smolerjez knihiczhchžečni w Budyschinje a je tam sa schtwortlētnu pschedplatu 40 np. dostacž.

2. njedžela po tñjoch kralach.

Romsk. 12, 9—16.

Japoštol Pawoł napomina naš
k prawej Luboſeži

1. k Bohu w njebjiežach,
2. k naschim ſobucžlowjekam na ſemi.

1. „Lubujež Boha w njebjiežach!“ hdž to kaž
wysche prénjeje taſle ſakonja napižane ſteji, šo s tym
prajiež njedyrbí, ſo je mjes Luboſežu k Bohu a czlowjekam
taſti wulki roſdžel, kaž ſu njebjieža wyschische hacž ſemja,
ſo žadanje Luboſeže k Bohu tač wjele wyschische ſteji hacž
žadanje Luboſeže k bližſchemu. Pawoł mijenuje ju ſwjask
dokonjenja. Wona je ſwjask, kiž njebjieža ſe ſemju wjasa.
Bóh je ſwojego Ducha do naschich wutrobow wulał,
w kotrymž dyrbimy „horzy“ bjež w Luboſeži, kotraž je
ſi njebjiež, kaž ſwiate pižmo praji: „Luboſež k Bohu je
wulata do naſheje wutroby.“ Bjes Luboſeže k Bohu nije
žana Luboſež k ſobucžlowjekam a bjes Luboſeže k bližſchemu
žana Luboſež k Bohu. Wysche mnohich napominanjow
w tym teſcze mohli napižać: „Wſchitko w Luboſeži“, kaž
je we wſchitkach kaſnjach žadanje Luboſeže wopſchijate a
„Luboſež“ je „ſakonja dopjelnjenje“. Nětko pak Pawoł
wožebje napomina: „Luboſež njebudž falschna“. Falschna
Luboſež pak po prawom žana Luboſež nije, kaž wopacžny
pjenjes woprawdże jako pjenjes njeplacži. Psched krótkim
ſo w Nowinach čitasche: W měsčeje ſo drohotna ſkota
nadoba pschedawasche, na kotruž ſo ſi džela wjele žadžesche.

Skónczne ſo wulki dejmant pschedadžowasche. Wjele ſo
žadžesche, ale pschedadžowarzej pschedzo doſež njeběſche. Wón
pschedzo ſaſo rjanoscž dejmanta wußbehowasche. Duž jedyn
pschitupi a ſaſoła „dejmant je falschny!“ Ničtò to
wěrič njechasche. Wón wſa mały instrument ſe ſaka,
roſbi dejmant a hlaſ: wón běſche ſama ſchleńza. Tač je
husto ſi naſhej Luboſežu. Kajkaž woprawdże je, móže ſo
jenož ſnutſkownje widžecž. Blyſczate ſwonkowne husto
jeba. Tich wjele ſo ſwonkownje ſe wſchelakim blyſczom
pyſcha, ale hdž bliže hlaſach, je wſchitko falschne.
Tač je husto ſi naſhej Luboſežu. Wona ſo husto jačo
ſama ſebiežnoſež wopokaſuje. Hdž wudawachmy, ſo
bližſcheho pytachmy, tam pytachmy ſami ſebje. Schtož
ſo dejmant ſda, běſche hubjena pižana ſchleńza, w kotrejž
ſo ſami wobraſowachmy. Hdž dyrbí ſo Luboſež k Bohu
prawa wopokaſacž, dyrbí ſo cžiniež po ſłowach Pawołowych:
„Hidže to ſte a džeržeje ſo k dobremu. Njebudže
ſeni, ſchtož cžiniež macže. Sſlužcze ſenjeſej.“

2. Nascha Luboſež njebudž falschna — tež niz k naschim
ſobucžlowjekam, kotrychž mam, hdž Boha ſa ſwojego
Wótza wobbladujemy, ſa ſwojich bratrow wobbladowacž.
To je Chrystus dokonjal. W nim a psches njebo je Bóh
našch Wótz. Duž mam jich lubowacž. „Bratska Luboſež
mjes wami budž wutrobnia. S cžesču mjes ſobu ſa
khađeječe.“ Luboſež pak dyrbí tež ſmilna bjež, ſo ſo
„po potrjebnoſežach ſwiatych horje bjerjemy a plakamy
ſi tymi, kiž plakaju.“ Tač cžinjeſche tón ſenjeſ na kwaſu
w ſana a pschi rowje Lazaruſowym. Prava Luboſež

skutkuje tež jenake smyšlenje. „Mějče mjes žobu myšl“, kiz „t nískim žo džeržecz“ wucži. Nětko hischče jene, schtož je króna luboſeže, s doboru najčežsche: luboſež t nje-pſchecželam. „Žohnujče tych, kiz waſ pſchescžehaju.“ Nasch Šbožnik a Schézepan staj nam s kražnym pſchiklalom. Tak je Pawoł w schuli ſwojego miſchtra pſchescžehanja žo wotwucžil a pſcheko bôle wotpožał khoreho Sauluža. Schtož naſchej luboſezi ſadžewa, je starý hréſhny ežlowjet.

„Ssy ty, luboſež, porucžila,
So žo mamy lubowacž,
Daj, so morwa duscha žiwa
Na luboſezi mohla ſtačž;
So tež luboſež wot žo damy
A ſo kóždy wě, ſchtó ſhy,
So my jedyn narod mamy
A ſa jenoh' ſtejmy.“

Tſi we ſlym cžazu ſpytane domjaze ſrědki.

(Romſk. 12, 7—16.)

Hlóš (464): Hdyž Boh tu khežu njetwari —.

Hdyž cžma bě ežlowſtwo wobdała,
Nam žwětlo ſ Boha ſefhadža;
Boh žwětlo je a žiwenje,
A jažnoſcž jeho ſjewjenje!

Nětk w žwětle hodownym je nam
Cžer wotewrjena t njebežam,
So jako ſchescžienjo tu
Pucž namaſtam ſ žiwenju.

Tſi poſſicžuju domjaze
Sso ſrědki, derje ſpytane,
Kiz w cžazu ſlym ſu witane,
Hdyž thſhicž cžehnota naſt chze:

Te žwěrnoscž, luboſež, dowera,
Kiz duſchi poſo j podawa;
S njej ſebi wupysch wutrobu,
Tak ſchecžku ſmějſch ſpodobnu!

Budž w powołaniu wutrajny,
So w žlužbje ſwojej žwěry ſy;
Njech žlužba, kaſkaž hdy bycž chze,
Te Boža twoje žiwenje!

Sso horzy w duchu wopokaž,
So luboſež ſprawnu ſ bratram maſch;
Sle hidžo džerž ſo ſ dobremu,
— Tak pónidže ſ Boha ſ lepſhemu!

A dowěru ſtaj na Boha,
Kiz ſ miloſeže cže pſchewodža;
Po wopisnije cžin ſ knjewym,
Tak njeſawutliſch w cžazu ſlym!

Rad žohnujesč a njeſwarliſch,
Sso ſ želažemu ſtowarſhiſch;
Myſl wžjoko cži njeſela,
Te ſprawniye wſchudžom ponížna.

Tak wježely we nadžiji,
Tež ſežerpliwy we cžehnoſcži
A w modlenju ſy wobſtajny,
— Cžaſ wužiwaſo ſpodobny! —

U.

Hlucha kemſchikhodžečka.

Khuda hlucha žona, kotaž hižom ſéta doſho žaneho ſyňka ſa-žlyſhala njebe, tola porjadnje kemſhi khodžesche. Ty ſebi ſznamo pomyſliſch, ſo wſchaf běſche to zyle njetrěbne a ſo budžiſche wona radſho domach woſtacž džrbjalá. Něchtó, kiz ſo tež nad tym džiwaſche, ſo ju ras woprascha, cžeho dla dha pſcheko kemſhi khodži, hdyž tola niežo ſlyſhcež njemóže. Wona wotmolwi: „Sa do Božeho domu khodžu, dokež mam jón lubo a rada po Božich pucžach khodžu. To ſbudžuje we mni tak někotru dobru myſl wo teſcze, hdyž je mi jón moja ſužodžina poſkaſala. Tež ſacžuwan ſo w žyrlwi bble w Božej bliſkoſci a jeho wěrjazhch, a pſchede wſhem, ja džeržu to ſa ſwoju pſchibluschnoſcž a ſa ſwoje předne prawo, Bohu ſjawniye ſlužiež na to waſchnje, kaž je wón poſuežil.“

Kajki poroč je pſchikkad tuteje hlucheje žonu ſa wſchitliſch tych; kotsiž ſjawni Božu žlužbu ſamo na wžjokich žwյathch dnjach ſnadnych pſchicžinow dla ſakomdžuju! Něchtó ras ſ polným prawom džesche: „Róžde male džecžo, kotrež porjadnje kemſhi khodži, ſ temu ſobu pomha, ſo ſo powschitkowne waſchnje w tym naſtupanju napina.“ A ſak je to nuſne!

F.

Budž ſo mnū ty!

(Geibel.)

O knježe, kotr'hož we mni noſchu,
Budž ſo mnū ty!
Cže, ſkala, w ſbožu, w nuſu proſchu:
Budž ſo mnū ty!

Mje ſwarnui wſchal pſchi ſradnej ſtudni
Pſched hordofežu!
A ſzymli ja a moji ſrudni,
Budž ſo mnū ty!

Budž ſ rožu twoje žohnowanje
Mi žlabemu.
Ach, ſo měl frute dobywanje,
Budž ſo mnū ty!

O moja móž, o jažnoſcž žlonza,
Mój troſcht ſy ty!
Hacž do požlenjoh' ſbóžnoph' kónza
Budž ſo mnū ty!

Jurij Bróſka.

Proč ſetřeny?

Něhdže mějſeſhe ſo wurjadny žwójbny ſwiedžení wotbycž; na njón bě tež knjeg farač pſcheproſcheny.

„Te břeſt wſchitko w dobrém rjedže?“ ſo hoſpodař ſwoju mandželsku woprascha.

„Wſcho je hotowe, ty móžech ſnjega farařa ſaſvolacž“, ſpróžniwa Marta ſnapſchecžiwi.

„Knjeg farač je ſwucžený, ſo pſcheko ſa bibliju prafhecž; je ſ naſcheje žwójbneje biblije proč ſetřeny?“

„Mój božičko, na to budžich ſkoro poſabyla; to by mi tola wulžy njeſlubo bylo, by-li knjeg farač naſchu bibliju takle ſa-prüfchenu do rukow doſtač“, macž ſtrachocžiwje rjekn.

A twoja biblija, luby cžitarjo?

F.

Móz Božeho říkla.

(Pořádání.)

Janowe pscheměnjenje ſda ſo jeho předavšim towařſham jara dživne, a woni njewjedža, ſchto je ſo ſ nim na jene dobo ſtało: wón njejhodži wjazh do korcžm, wón ſo wjazh njewopinu, wón ſo žaneje kharth wjazh njedotka; wón je číchi, směrný, ſnjeblivý člowjek. Hdyž je ſam, dha ſebi knihi wosmje a číta, a we konjenzu ſebi kherluschowé ſchtucžki ſpěva. Žeho towařſhojo njemóža ſroshnicž, kaf je ſo ſ nim pscheměnilo; nělotſi měnja, ſo je khor; druhý praja, ſo je ſawjerczany a ſo ſo jemu mošy kaža. Žeho knies pak běche Žanej dobrý a džesche: ja wěm, ſchto jemu je. Nichto druhý njeje nad tym wina, hacž tón nowý muſakſki předář, kif je k nam do města pschicžahnýl a ke kotremuž Žan kozdžicžku njedželu ſe mſchi běha; tón je jemu hlowu ſawjerczal. To dyrbi ſ mojim khadlicžku ſaſo hinač bječ; ja chzu jeho wuſtrowicž.

A kóždu njedželu, hdyž ſo ſe mſchi ſwonu, dyrbi Žan nětko konjow ſedlacž a ſe ſwojim kniesom prjecž jechacž. Wón to njedželu dopoldna njeradu činjesche, ale ſchto ſej chze, wón dyrbi poſluhacž. A tak je to jenu njedželu kaž druhu. Žana boli wutroba, ſo tež njemóže ſwjath adventſki čaž ſe mſchi hicž, a tež niz róčný ſwiedžen hodow; tola wón mjelečzi a czečpi. Na ranje noweho lěta, jako wſchitzh ſlužobni ſwojemu kniesej generalej ſbože k nowemu lětu pſcheja, pſchistupi tež Žan k njemu a pſcheje ſbože, pſchistajiwſchi: hacž ſo wón k nowemu lětu tež hrécha njeboji, ſo jeho kóždu njedželu wot ſemſchow wotdžeržuje, a hacž móže pſched Bohom ſamoſvicž, ſo jemu wſchitku duchownu jědž wottorhuje a jeho tak k wěčnemu ſatamanſtwu cžeri; a hacž wón njewě, ſchto je tym hrožene, kotsiž člowiſke duché pohorſchuja?

Tajke předowanje, tajke hroženje, to njebeň nichto generalej k nowemu lětu prajíl, a nětko to jemu jedyn jeho ſlužobníkow do wocžow prajesche; to bě pſche wſchu měru! Žeho zylá luboſež pſchecžiwo Žanej bě na jene dobo prjecž: ſe ſlobami pſchikaže wón jemu mjelečceč, a ma hýdom ſ jeho ſlužby a domu wuſtupič, a tež niz hodžinku nježně dale pſchi nim wostacž; tajkeho ſawjerczaneho člowjela njemóže wón dale trjebacž a nochze žaneho koſtvořnifa.

Tak pſchindže Žan na jene dobo ſe ſlužby a ſ khléba. A ſchto nětko? To wón hſchěže njewjedžesche, ale ſpushečeſche ſo na Boha a wérjesche, ſo budže ſo Bóh ſa njeho staracž; pſchetož Bože říklo jemu pſchikauje a ſlubi: wſchitku ſwoju staroſež čižněče na njeho, pſchetož wón ſo ſa waſ ſtara! —

* * *

Tak bě Žan ſe ſlužby a ſ khléba, džesche wón k ſwojim kſchecžijanskim pſchecželam, k tej ploſatnicži a k jeje towařſtwu, a povjedaſche jim ſwoje podmízenje, ſo jich praschejo, ſchto ma nětko ſapocžecž, tak dohlo hacž ſe ſlužbu njenamaka. A cži radžachu jemu, ſo by ſuſ ſlikowanja ſapocžal. Wón načupi ſebi teho dla hanty, ſchnórki, zanki a klepry a kholžesche potom ſ brémjeſchkom, ſ kohžom a ſ nožicžkami po domach w měſče a na wžach wokoło a pſchedawasche. Wón ſo njedžesche do teho ſchikowacž, mějſeſche ſbože a živjesche ſo jara derje wot ſwojeho pſchekupſtwu; móžesche tež pſchezo wjazh a ſepſche twory načupicž a pſchedawacž, a na poſledku ničo druhé njepſchekupowasche, hacž brabantſke klepry. Njephataſche tež teho dla žaneje druheje ſlužby pola knježich, ale wosta pſchi ſwojim pſchekupſtwie.

Něhdý ſo jemu hubjenje eindže na jeho puežowanju. Wón je wſchitke ſwoje twory roſpſledal, je na dompuče, ma wjele pjenjes, ſ kotremuž chze ſupzam placicž, wot kotrechž ma ſwoje twory, a ma hſchěže wjele pjenjſ wysche. Alle w noz̄u bu wobfranjeny w hospodze a naſajtra nima ničo. Nětko je ſ nim

hubjenſcho dyžli tehdom, jak bě ſe ſlužby wuhnathy. Tehdom njemějſeſhe ani ſlužby ani khléba, ale mějſeſhe tola něſhto pjenjes; nětko pak nima ani khléba, ani pjenjes, ale ma hſchěže wjelé dolha. Srudny pſchindže do Amſterdama. Wón dže a pſchindže do ſwojeje hospody k bohatemu pſchekupzej, kotremuž je najwiaſh winoſth; pſchetož wón je ſ jeho ſlamow ſkoro wſchitke twory bjes pjenjes brał k ſwojemu poſlednjemu puežowanju, na kotremuž běchu jeho duž dom wobfranly. Tu chze někotre dny wostacž a wočakacž, ſchto budže móz dale ſapocžecž; a pomyſli ſebi tak: Budže li mi tutón pſchekupz ſam wot ſebje druhé twory poſkicžo-wacž, předy hacž jemu ſchto praju, dha chzu ſ teho pōſmacž, ſo mam ſwoje pſchekupſtwo dale wjescž, jelikož pak njebudže, dha wěm, ſo dyrbi pſchekupz; a potom chzu hicž na kódz a ſo tam pſchistajicž ſa wotrocžka a ſlužicž, hacž ſwój dolh njeſaplačzu. Sa někotre dny rjekný tutón pſchekupz k Žanej: cžehodla njepſchindže a ſebi druhé twory njewubjera k dalíſhemu pſchekupowaniu? Žan ſkorži jemu, kaf je ſo jemu duž dom ſlē ſechlo, a kaf ſu jeho wobfranly; a ſo nima nětko ničo a ſo njemóže ſwój starý dolh ſaplačicž, wjele mjenje na to myſlicž, ſo by druhé twory brał a ſebi wjetſchi dolh na ſchiju ſložil; k temu tež njeſnaje a nima nikoho, kif by ſa njeho rukoval. „Hdyž dale ničo njeje hacž tole, dha to wjele njerěka“, wotmolwi pſchekupz, „pſchindže jeno ſaſ a wubjereče ſebi pola mje tworow tak wjele a tak rjane hacž chzecž. Žan ſo nad tym ſpodživa a dže ſaſo do jeho ſlamow a wuſwola ſebi ſaſo brabantſke klepry, jara rjane. A druhý pſchekupz w měſče, kif běchu kſyſcheli, kajke bě tón ſprawný Žan njeſbože měl, poſkicžowachu jemu tež twory bjes pjenjes, a to tak žadne a rjane, ſo ſebi Žan njemóžeſche žaných rjeaſchich žadacž. Žan njebe hſchěže ženje tak rjane twory hromadže měl, a tak wjele. „S tými tworami je hódro, ſo ſ nimi do wulſkeho města na wili džesč“, džesche jedyn pſchecžel k njemu, „dži ſ nimi do Kassela na maſu.“ — Kassel je hlowne město w Hessenskej, hdyž bě Žan rodženy. — „To ſo ſamo roſemi, ſo maſch na tajkim dalokim puežowanju wjele wudawkow; ale k temu ſu tež te klepry w tamnym kraju wjele drožſche, hacž pola naſ. A tajke twory, kajkež ty tón ras maſch, tajkich tam wěſče wjele njebudže, abo ſnamo žane, khiba twoje.“

A kaž běchu jemu radžili, tak wón činjesche; duž džesche ſe ſwojimi tworami do Kassela na maſu. Duž mějſeſche khwile doſež, wſchitko a wſchelko pſchentylſlicž, a kaf droho dyrbi kohž ſwojich kleprow pſchedawacž. A jemu ſo wali jako cžezki ſamjeni na wutrobu, hdyž pomhyſli: to je tola tež hréch a padučſtwo, hdyž ſwoje twory jenemu drožſko pſchedawacž, hacž druhemu. Ty ſy ſa ſwoje twory pſchezo wjazh žadał, hacž ſu winoſte byle, a ſy jo tež brał, hdyž ſu cži jo dali; druhim pak, kif ſu tu wěz roſhyſli, ſy je ty tuniſhco wostajíl. Že to prawje? Kſchecžan njedýrbi kohž a ludacž; to pak ſym ja činił. Bóh je teho dla moju ſloſez domapýtal: a ludžo ſu mje ſaſo wujebali a wobfranly. Tého dla, mój luby Božo, wodaſ mi, ja to ženje wjazh čižněče njebudu; a daj mi móz, ſo bych ſwěrný a ſprawný byl a ſwój ſlub džeržal!

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

Měr na ſemi! Tak ſy ſe ſandžených ſwjathých dnjach kſyſcheli a ſpěvali. Wo měr na ſemi a woſebje w naſchim wótznym kraju proſhymy kóždu njedželu w Božim domje. Kunje nětko je tuta proſtwa tak nuſna. Straſchný duch njeméra a njespokojnoſcze ſvěha wſchudžom w ſwěze ſwoju hlowu. Cži, kif na ſnamjenja čažka ſedžbuja, prascheja ſo husto w ſrudobje a bojoſči: Šehto ſ teho budže? Lědy je wulſka wójna w Afiskej ſloučzena, hdyž bu kſchecžijanské ružoviske wójſko wot pohanſkých Žapanow pſchewinjene a

sbite. Ale tež nětko, kdžez je russi lud a kraj tak hľubočko sranjeny, njeje žadny mér na ružovskej ťemi. Najrudeňšie ſo tam hale v tých dňach ťawa. Plomo straschnie revoluzije pali ſo ſkoro na všchých ſtronach vuleho kraja. Schtož je ſtronkowny nje-pschečel vysche vostajíl, to nětko ſaſlepjeny a ſavjedženy lud ſami kónzuje. Bratr wojuje pschečiwo bratrej. Popiel a kraj ſu ſnamjo a ſtopy pueža a ſkutkov, kotrež revoluzija v mestach a na výbach dokonja. Véra a ſvérnoč ſtej ſo čiſe ſhubilej. Tež wojaž ſvoju pschihahu ſlamaju a njechadža pschikaſni vyschikov výazh poſluchacž. Boh wé, hdy a kaſ vbohi lud ſaſo k méréj pschiindze. — Šapocžala je ſo revoluzija, kaž pschezo, tak tež tu we vulech mestach, psches mēchčánskich fabrikaſtich dželacžerjow. Či vſchak ſu po ſvojim ſdacžu we všchém najmudriſhi a najhubjenschi. Psche wjele džela, psche mało mſdy a psche mało ſvobody! Schkoda, ſo tých, kiaž tak najbóle ſkorža a ſchčiuwaju, njemóžem ſas význi rano v 5 hodž. ſ nami ſapſchahnyc a hač do ſmérkov pschi koſh vobkhovacž, potom býchu vjedželi, kaſ može a dybri cžlowjek dželacž, kaſ pschi tym drje ružy vuspróznejtej ale čelo a duſcha ſtrowej vostanjetej! Kóždñ dželacžerjej kóžde ſprawne polepschenje jeho vobſtejnosežow ſ vutrobi popſchewa, ale palenie a mordowanje njeje k temu prawy a dobrý puež. Vſchitke ſrudne podawki, kotrež ſo tam v ſnitskownym kraju ſtač widžimy, ťaway ſo nam ſe ſhutnemu napominanju a roſwucženju. — A haúba je, ſo v noſchim kraju vot ſozialdemokratov ſo tamni ſběžkarjo v jich cžinjenju podpjeraju. Kaž ſozialdemokratiſki cžaſopis vysjewia, je ſo hacž kónz dezembra na 200,000 hr. jim k pomožu poſlalo. A wjehere a nadžia je pola nich vulek, ſo budže, kaž to v Draždžanach psched hodami ſpytachu, v krótkim tež naſch zýky kraju ſapalicž a ſe ſvojim ſbožom vobdaricž. Boh naſ ſched tym ſvarnui! My njemóžem ſebi myſlicž, ſo ma Boža hnada nad nami hižom kónza a ſo dybjał naſch lud ſrawy býč ſaczižnenju vot vysokeho mesta, na kotrež je jón Boža hnada poſběhnyla. My ſo dowérjamy, ſo ſo Boh luby Knies khežorej a krajej radžicž da, naſhemu ludu a kraju mér ſdžeržecž.

— r.

— Hischeče junkróč na to poſkujem, hdyž ſměje ſo pschijimanske pruhowanje na ſeminaru v Budyschinje, ſo moža cži, kotsiž ſo tam pobrachowazeje rumnoſež dla pschijecž nježa, ſo hischeče na pschihotowařnu ſa ſeminar (präparandu) we Wojerjezach ſamolwicž. Samolwjenja pschijima knies ſuperintendent Kuring.

— Nowe ſéto je ſo Wulka Dubrawa na ſvijatocžne waſchne do Khwacziz ſafarovala. Wulki ſvijedženſki cžah cžehnjesche nowym woſadnym napschečiwo a jich do noweje woſadu witasche. Cžah hibasche ſo do lubeho Božeho doma, hdyž nowi woſadni ſe ſtarej woſadu ſvoju preňu Božu ſkužbu v nowym ſeče ſvijecžachu.

Byrkwinske powjescze ſ pruskich Sſerbom.

Šasowſkeje woſadu. Dale wo morvych léta 1905. Woſebje ſrudne ſo ſpěwasche ſa kaſhežomaj dweju mloženzoſ ſo Kholmza: „Schtož wé moj kónz? Wón ſnadž je bliſko.“ 30. sept. dyrbjedne ſan Winkler woſhal, 22 lét ſtary, jenicežki ſyn ſvojeju ſtarſcheju. Wſcha možna pomož bě podarmo pýtana; poł léta ležesche v hoječni v Kuluwe a potom dale cžiſche a ſcžerpliwe doma, hacž bu vot ſtadolheho cžerpienja vumožený. — Kunje tak doľho mějeſche August Dunſchek ſwój kſchiz njeſč. Wſcho cžerpienje jeho njeſpoſkojneho nježinjesche, ſtroſchtu we wérje do teho, kotrež bě ſvérnoč hacž do ſmijere ſlubil, woſakowasche ſwój domkóđ. — Te tež byl jenicežki ſyn, wjehere a nadžia ſvojeje macžerje, kotrež je ſ vudowu. — Njeplacž! tak je naſch ſbóžnik junu pschi tajkim ſhowanju mloženza tých troſchtowal, kiaž jemu cžiſche džeržachu a ſ doŵrjenjom na njeho hladachu. —

Wſchitkim, woſebje paſ mložinje, bě husto ſabyta prôſtva ſwj. psalmista do vutroby piſana: „Kneže Božo, wucž naſ wopomniež, ſo wumrjecž dyrbimy, ſo býchmy mudri byli!“

Ale hischeče ſrudniſche pueže je ſmijerež mjes nami khežila. Tsi króč ſmy ſ vulej ſelniwoſežu powjescž ſklyſcheli, ſo „ſprawna mandželska, macž ſvérna ſwojich džecži, je ſahe, ſahe wumrjela.“ 5. maleho róžka wumrje 31 lét ſtara Marja rodž. Wóſchikež, khežkarja Augusta Nowaka we Štezinje, mandželska. Tutu nježelju bě mjes ſwojimi ſubymi hischeče cžerſtwa a ſtrowa a pschichodnu nježelu vjedžor pſakache hižom vudowz ſe ſchtyri malymi ſyrotkami pschi jeje ſmijertnym ložu. — 2. augusta wumjeſechmy k poſlednjemu méréj Mariju rodž. Schimanež, ſahrodnika Jana Handrika we ſjochžonach mandželsku. We poſledních létach bě cželna rjanoſež ſvjadnyla, a na poſledku tež ducha móž ſhinyla. 11 džecži bě ſwojemu mandželskemu porodžila. 5 ſu prjedy macžerje do wěcznoſež wuſchle; ſe ſchecžimi ſawostaji, 44 lét ſtara, vudowza v próz̄ a kſchivdže tuteho ſiženja. — 23. oktobra dyrbjedne woſhal Lejna rodž. Schubertež, khežkarja Jana Dyrliche w Kholmzu mandželska. Oléjsche léta napominaſche ju Boh luby Knies psches hubjenoč ſotruž jej napolozí: Hotujče ſo! Skónčenje padže do doľheho hľubočko ſpanja, we kotrež bě, 55 lét ſtara, do poſlednjeho ſpanja wuſhnyla. Vudowz ſ 5 ſynami ſu jako najblížſchi ſa jeje kaſhečom ſchli.

Kaſ derje, hdyž tak ſrudne ſawostajeni ſórlo vſeheho troſchta v njebjehach ſnaju, a hdyž moža muž a džecži ſ dobrým ſvědomníom ſa kaſhežom hicž, dokež ſu ſvérnoč džerželi a ſuboſež woſkaſali hacž do ſmijerež!

— r.

Š Klétnjanskeje woſadu. Zyrkwinia létne roſprawa woſežé 1905 ſaſo k ſpodžiwanju malu liežbu narodow wupokaže, mjenujž jenož 43 džecži, kiaž ſu ſiwe narodžene. Šrudne je, ſo je liežba njemandželskich džecži ſaſo pschibjeraſa. Bohu mamy paſ ſo džakowacž, ſo ſu vſchitke džecži, kiaž ſu ſiwe na ſvět pschichle, ſupjel ſvijateje kſchczenizy doſtale. Tón Knies chýl je we ſvojej hnadle ſdžeržecž a ſtarſchim ſvojeho ſvijateho Duchu dacž, ſo býchu ſvoje džecži v bohabojoſeži wocžahnyli. Šswój kſchczeniſki ſlub je woſnowiło 31 pacžetſkých džecži, mjes nimi jene, kotrež nan je katholſki. Šrudžaze je, ſo najvýazh ſerbskich pacžetſkých džecži ſo njecha výazh dacž we ſvojej macžernej rěči konfirmowacž, hacž ſo runje jich duſchowpaſth ſara prýzuje, jim Bože ſlowo v jich macžernej rěči ſube cžiniež. Hoy býchu ſ najmjeňſha vſchitzu cži mlodži ſchecžiſenje ſvojemu Bohu a ſbóžniſej ſvérni woſtali! Šwerovalnych bu 12 mandželskich porow, runje tak wjele, kaž je jich psched ſtaſníkom do mandželſta ſtuſilo. ſara ſwjeſlaze je, ſo běſche výazh cžehných porow hacž nječežných, ſchtož ſa doľhi cžaſ njeje bylo. Boh daſ, ſo býchu vſchitzu mlodži mandželsky ludžo ſvoje mandželſtvo v bohabojoſeži a ſuboſeži vjedli! Wumrjelo je jich khežtro mało, mjenujž jeno 23 woſadných, mjes nimi 5 džecži; vſchitzu buču na zyrkwinie waſchne poſrjebani, tež 2 vot 3 morvych narodžených džecži. Boh daſ, ſo býchu vſchitzu v mérje woſpocžowali a junu k wěžremu ſiženju ſtanlyli. Tich ſawostajených paſ chýl Boh vſeheho troſchta troſchtowacž psches ſvojeho ſvijateho Duchu! Bože woſaſanje je 1807 ſpovjedných doſtalo, 23 výazh hacž loni, ale 106 mjenje hacž psched dwémaj létomaj; mjes nimi je 91 ſpovjedných ſwj. ſakrament domach abo we Kryngelanskej ſchuli doſtalo. Mjes vſchěmi ſpovjednými běſche 1382 Sſerbom a 425 Němzow, 683 mužskich a 1124 žónskich; ſrudne je, ſo ſo tak wjele mužskich k Božemu blidu nježerži. Tón Knies chýl vſchitkých, kiaž ſu Khrhuzowé cželo a kraj we wérje doſtali, ſe ſvojej hnadi poſylnicž k běženju pschečiwo hrečej a k roſczenju we wuſhvječenju.

M. w Kl.